

S. Sayısı : 75

Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ekonomi komisyonları raporları (1/535)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 495 6/109

16 . I . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası sözleşmeye katılmaya dair olup Çalışma Bakanlığının isteği üzerine Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . I . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişiğiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saraçoğlu

Milletlerarası İş Konferansı tarafından kabul edilip meslekî hastalıkların tazminine dair olan iş sözleşmesinin onanması hakkındaki kanun tasarısı gerekçesi

İlişik olarak sunulan sözleşme tasarısı meslekî hastalıkların tazminine dair olup Hükümetimizin üyesi bulunduğu Milletlerarası İş Konferansının Cenevre'de aktedilen 18 nci içtimanda kabul edilmiş ve o tarihtenberi Avusturya, Brezilya, Küba, Danimarka, İngiltere, Macaristan, İrlanda, Japonya, Meksika, Norveç, Yeni Zelanda, Hollanda, İsveç Hükümetlerince onanmış bulunmaktadır.

Bilindiri üzere, her memlekette çalışanların çalışma ve yaşama şartlarının ıslahını, Milletlerarasında anlaşma ve işbirliği ile gerçekleştirmek amacını güden Milletlerarası iş teşkilâtının konferanslarında kabul edilen sözleşme tasarıları, üye Devletlerin onamasına sunulmakta ve böylece Milletlerarası bir kaide olarak yürürlüğe giren bu sözleşmeler, insanlık ailesi içinde her milletin çalışan unsurlarına sağlanan refah ve emniyet tedbirlerini genişletmekte ve geliştirmektedir.

İlişik sözleşme tasarısı iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki 4772 sayılı kanunla karşılaştırılınca mevzuatımızla herhangi bir aykırılık arzetmediği ve bu tasarının onanması takdirinde yeniden kanun hükümleri tedvinine lüzum bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Şöyle ki:

a) Sözleşme tasarısının, meslek hastalıklarının iş kazaları gibi tazmini hakkındaki hükmü 4772 sayılı kanunda yer almıştır.

b) 4772 sayılı kanunun meslek hastalığı adettiği hastalıklar sözleşme tasarısında gösterilen hastalıkları tamamen ihtiva etmekte ve bunlara memleket sanayiinin özellikleri gözönünde tutularak başka hastalıklar ilâve edilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda yazılı düşüncelere dayanılarak bu sözleşme tasarısının onanmasına hiçbir engel bulunmamaktadır. İşbu sözleşmenin onanması Cumhuriyet Hükümetinin her sahada olduğu gibi sosyal ilerleme alanında da Milletlerarası işbirliğine verdiği yüksek değeri yeni bir delil ile belirtmiş olacaktır.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/535
Karar No. 13

28 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair olup Çalışma Bakanlığının isteği üzerine Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . I . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Başbakanlığın 16 . I . 1946 tarih ve 6/109 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulup Komisyonumuza havale edilen kanun tasarısı ile gerekçesi Çalışma Bakanı ve Dışışleri Bakanı temsilcisi de hazır olduğu halde incelendi.

Memleketimizin yüksek menfaatlerine uygun görülen kanun tasarısı aynen kabul edilerek ha-

valesi gereğince Ekonomi Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Dışışleri Ko. Baş. Y.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	İstanbul	Ağrı
A. Ş. Esmer	A. Ş. Esmer	İmzada bulunmadır.
Ankara	Erzurum	Gümüşane
Z. Yörük	P. Demirhan	C. Selek
Gümüşane	Kocaeli	Samsun
Edip Tör	İbrahim S. Yiğit	C. Bilsel
Tokad		
N. Poroy		

Ekonomi Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ekonomi Komisyonu
Esas No. 1/535
Karar No. 10

1 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası sözleşmeye katılmaya dair olup Çalışma Bakanlığının isteği üzerine Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . I . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ve gerekçesi Yüksek Başkanlığın havalesi gereğince Dışışleri Komisyonu mazbatasıyla birlikte Komisyonumuza gelmiş ve Çalışma Bakanı hazır olduğu halde incelenmiştir.

42 numaralı Milletlerarası sözleşmesi iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki 4772 sayılı kanunla aykırılık göstermediği ve bu tasarının memleketimizin yüksek menfaatlerine uygunluğu teemmül edilmiş ve kanun tasarısı oybirliğiyle kabul edil-

miştir.

Kamutaya arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ekonomi Komisyonu

Başkanı	Bu Sözcü	Kâtip
Giresun	Ankara	İçel
I. Sabuncu	M. Eriş	Ş. Tuğay
Ankara	Balıkesir	Eskişehir
II. O. Bekata	M. Akpınar	E. Sazak
Gazianteb	İstanbul	İzmir
C. S. Barlas	A. II. Denizmen	S. Epikmen
Konya	Malatya	Trabzon
A. II. Dikmen	K. Sayın	T. Göksel
Zonguldak		Kırşehir
Ş. Tansan		F. Çobanoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Cenevre'de 4 Haziran 1934 de, Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı tarafından, meslekî hastalıkların tazmini hakkında kabul olunan 42 numaralı Milletlerarası Sözleşme onanmış ve bu Sözleşmeye katılmak için Hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun Bakanlar Kurulunca yürütülür.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
<i>N. E. Sumer</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Yücel</i>	<i>Sırrı Day</i>
	Sağlık ve Sosyal
Ekonomi Bakanı	Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
	Çalışma Bakanı
	<i>Dr. S. Irmak</i>

MESLEKÎ HASTALIKLARIN TAZMİNİ HAKKINDA 42 NUMARALI SÖZLEŞME PROJESİ

(1934 de muaddel)

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi tarafından vâkı davet üzerine, Cenevre'de 4 Haziran 1934 de onsekizinci toplantısını yapan Milletler Cemiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı,

Konferansın yedinci toplantısında meslekî hastalıklar hakkında kabul edilmiş olan sözleşme projesinin kısmen tadiline taallük edip, bu toplantının yedinci maddesini teşkil eyleyen meseleye dair bazı tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan ve

Bu tekliflerin Milletlerarası bir sözleşme projesi şeklini alması gerektiğini nazara aldıktan sonra, Bin dokuzyüz otuzdört yılı Haziran ayının yirmibirinci günü, Meslekî Hastalıklar Sözleşmesi (muaddel) 1934, ünvanını alacak olan sözleşme projesini kabul eder :

Madde — 1

1. Milletlerarası İş Teşkilâtının bu sözleşmeyi onayan her üyesi, meslekî hastalıklara uğrayanlar ile bunların hak sahibi vârislerine, iş kazalarının tazmini hakkındaki özel mevzuatındaki genel esaslar dâhilinde tazminat sağlamayı taahhüt eder.

2. Bu tazminatın miktarı, millî mevzuatta iş kazaları neticesinde ödenecek olandan az olmalıdır. Bu cihet mahfuz tutulmak şartıyla, her üye mevzuatında bahse konu olan hastalıklar tazminatının ödeme şartlarına mütaallik hükümlerin tesbitinde, ve bu hastalıklara, iş kazaları hakkındaki mevzuatın tatbikinde zaruri gördüğü tadil ve intibakları yapmakta serbesttir.

Madde — 2

Milletlerarası İş Teşkilâtının her üyesi, aşağıdaki tabloda mevcut olup, hizalarında yazılı sanayi ve mesleklerde olmak üzere kanuna tâbi işyerlerinde çalışan işçilerin duçar oldukları hastalıkları meslek hastalığı saymayı taahhüt eder.

Tablo

Kurşun veya halitaları ve mürekkebatı ile zehirlenmeler ve bundan mütevellit ârizalar.	Kurşunu ihtiva eden cevherlerinin ve çinko imalâthanelerinde kurşunlu küllerin manipülasyonu. Eski çinkoların, kurşunla beraber eritilerek karıştırılması Kurşundan veya halitalarından eşya imali Matbaa hurufatı dökmeçiliği ve müretteplik Kurşun mürekkebatının fabrikasyonu akümülatör imal ve tamiri Kurşun ihtiva eden sırların hazırlanması Kurşun talaşı veya tozu ile cilâcilik Kurşunu ihtiva eden, cilâ, macun ve boyaların hazırlanması ve manipülasyonunu icabettiren boyacılık işleri
Cıva, cıva amalgamı, veya mürekkebatıyla zehirlenmeler ve bundan mütevellit ârizalar	Cıva cevherlerinin manipülasyonu Cıva mürekkebatı imalâtı Cıvalı ölçü ve sair laboratuvar âletlerinin imali. Şauka imalinde kullanılan maddelerin ihzarı Cıvalı ölçü ve sair lâboratuvar âletlerinin imali.

Şarbon hastalığı

Silis tozlarından mütevellit ve ciğer veremiyle müterafik olan veya olmayan silikoz hastalığı (Silikozun ölümün veya iş görememezliğinin asıl sebebi olması şartıyla)

Fosfor veya mürekkebatı ile zehirlenme ve bundan mütevellit ârızalar

Arsenik veya mürekkebatı ile zehirlenme ve bundan mütevellit ârızalar

Benzin veya müşabihleri ve bunların nitratlı veya aminli müstekkatı ile zehirlenmeler ve bundan mütevellit ârızalar

Mevaddı şahmiye sınıfına dâhil olan idrokarbürlerin halojenli müstekkatı ile zehirlenme

Radyum ve radyoaktif maddelerden veya röntgen şuaından mütevellit patologique ârızalar
İptidai deri epitelyoması

Şapka imalinde kullanılan maddelerin ihzart

Cıva ile yaldızlık

Cıvalı tahliye pompaları vasıtasıyla enkandesan lâmbalar imali

Flümiat dö merkür ile kapsül imali

Şarbonlu hayvanlar ile temas eden işçiler

Yün, tiftik, deri, kıl, kemik ve boynoz gibi hayvani maddelerin manipülasyonu

Emtianın tahmil ve tahliyesi ve nakli işleri

Silikoz tehlikesine mâruz bıraktığı millî mevzuatta tâyin edilen bütün işlerde

Fosfor veya mürekkebatının, istihsal intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler

Arsenik veya mürekkebatının istihsal, intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler

Benzin veya müşabihleri ve bunların nitratlı veya aminli müstekkatının istihsal, intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler

Mevaddı şahmiye sınıfına dâhil idrokarbürlerin halojenli müstekkatının istihsal, intişar veya istimalinin gerektiği ve millî mevzuatta yer almış bulunan her türlü işler.

Radyum, radyoaktif maddelere veya röntgen şuaına mâruz bırakan bilûmum işler

Katran ve huy ile bunların taktirinden hâsıl olan katran ruhu, zift madeni yağ, parafin ve bu mevaddın mürekkebatı, mahsulleri ve artıklarının kullanılmasını gerektiren her türlü işler.

Madde — 3.

Bu sözleşmenin katî şekilde onandığı kayfiyeti Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine bildirecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

Madde — 4.

1. — Bu sözleşme ancak onamaları Genel Sekreterce tescil edilmiş olan Milletlerarası İş Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. — Bu sözleşme, iki üyenin onamalarının Genel Sekreterlikçe teşkil edilmelerinden on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. — Daha sonra, bu sözleşme, her üye için, onanmasının tescil edilmesinden on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 5

Milletlerarası İş Teşkilâtı Üyelerinin ikisinin onamaları Sekreterlikte tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtının bütün üyelerine bildirecektir. Sekreter Teşkilâtın başka üyeleri tarafından kendisine sonradan tebliğ edilecek onamaları da keza bütün üyelere bildirecektir.

Madde — 6

1. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu yürürlüğe girmeye başladığı tarihten itibaren beş sene geçtikten sonra, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine yapacağı ve bu sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, Sekreterlikte tescil tarihinden bir sene sonra müteber olur.

2. Bu sözleşmeyi onamış olup ta, onu bundan evvelki fıkrada yazılı beş yıllık mühletin geçmesinden bir yıl sonra, bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden beş yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde her beş yıllık devre bitince feshedebilecektir.

Madde — 7

Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren geçecek her on yıllık devrenin sonunda, Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, onun uygulanması durumu hakkında Genel Konferansa bir rapor vermekle ve konferansın gündemi içine onun tamamen veya kısmen tadili meselesinin konulup konulmaması gerektiği hususunda bir karar almakla ödevlidir.

Madde — 8

Konferans bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir sözleşme kabul ettiği takdirde, bu yeni sözleşmede başka türlü hükümler bulunması hali müstesna;

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 6 ncı maddede bakılmaksızın, tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi kayıt ve şartı ile; şimdiki bu sözleşmenin kendiliğinden ve derhal feshini intaç edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, şimdiki bu sözleşme üyelerin onamasına açık bulundurulmayacaktır.

Şimdiki bu sözleşme, onu onama ve tadil edici sözleşmeyi ise onamamış olan üyeler için eski hal ve şekli ile yürürlükte kalmıya devam edecektir.

Madde — 9

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi muteber olacaktır.

